

Till Eva Bengtsson Åström
Myndigheten för press radio tv
eva.bengtsson@mprt.se

Vår referens: mia.ahlgren@hso.se

2017-05-15

Synpunkter på rapport om uppläst text

Handikappförbunden är ett samarbete för 39 funktionsrättsförbund som tillsammans representerar cirka 400 000 människor. Vårt mål är ett samhälle för alla. Vårt arbete grundar sig på mänskliga rättigheter när vi driver medlemmarnas funktionsrätt – rätten för personer med funktionsnedsättningar att fungera på jämlika villkor i samhällets alla delar. Vi byter namn till **Funktionsrätt Sverige den 18 maj 2017**.

Tack för möjligheten att lämna synpunkter på rapporten.

Dags för tydliga krav för att all text ska kunna fås uppläst

SVT tog fram en komplicerad lösning för uppläst text 2004 som krävde två digitalboxar. Sedan dess har utveckling, forskning och policy utvecklats på flera håll i Europa. Fler EU-projekt, med koppling till forskning och branschlösningar, har lett till utveckling av kunskap och lösningar. I Finland har det funnits krav i regelverk för etermedier på att **all text ska vara uppläst** sedan många år tillbaka¹. Det är hög tid att vi får motsvarande krav i Sverige.

Kraven kräver att berörda parter prioriterar att komma överens och samarbeta kring teknik, inklusive utrustning. Det finns lösningar som fungerar idag och det behövs initiativ för utveckling av ännu

---

¹ Medier för alla, rapport 2012

<http://www.hso.se/Global/Projekt/Med%20i%20medier/Medierf%c3%b6ralla2012-01.pdf>

bättre framtida lösningar. Handikappförbunden har bidragit med underlag till en internationell teknisk specifikation om uppläst text²

Begrepp och teknik

I rapporten finns beskrivningar av olika tekniker för att presentera uppläst text. Det är lite förvirrande kring begreppen broadcast och receiver mix, som behöver förtydligas³.

Broadcast mix innebär att den upplästa ljudfilen mixas med övrigt ljud. En lösning med det som kallas speglade kanaler i rapporten valdes i Danmark 2012 efter noggranna tester för att ha kontroll över kvaliteten. Nackdelar tas upp i rapporten. Men detta fungerar tills det finns bättre lösningar.

Receiver mix innebär att ljudfilen mixas med programljudet i den utrustning som används för mottagning. Det kan till exempel vara en digitalbox (som i Finland) eller en app (finns i flera länder och som har testats på SVT).

Lösningar finns idag. Därför ska kraven ställas. Parallellt behöver förbättrade lösningar utvecklas i samarbete och aktivt involvera användare så att de fungerar oavsett utrustning.

Vi hänvisar till även yttrande från Dyslexiförbundet som har stor erfarenhet sedan flera decennier tillbaka.

---

² ISO/IEC TS 20071-25:2017 Guidance on audio presentation of text in videos
<https://www.iso.org/obp/ui#iso:std:iso-iec:ts:20071:-25:ed-1:v1:en>

³ ERGA rapport om tillgänglighet från november 2016
http://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=40610